

a visitor than a supervisor, vagyis a tanfelügyelő inkább látogató, mintsem ellenőrző. Ezért a negatívumért bizony kár volna a tengerentúlra menni. A szerző közli a felügyeletre vonatkozó törvényes intézkedéseket, a gyakorlatban alkalmazott helyes és hiányos eljárásokat s az egész vonalon a szakszerű ellenőrzést s erre alkalmas erők kiképzését sürgeti.

7. *Philanthropy in the History of American Higher Education*, by J. B. Sears (1922, 112 l.).

Ez a füzet egy eddig önmagában és önmagáért kevésbé méltatott tényezővel foglalkozik. A nevelés és oktatás céljaira tett alapítványok sorsával, felhasználásával. Kiváltképpen amerikai téma ez, mert hisz köztudomású, hogy az ilyen hatalmas alapítványoknak amott van az őshazája. A szerző kellő megfontoltsággal s nagy körültekintéssel fog a feldolgozáshoz. Elsősorban az *educational philanthropy*, értelmileg a kulturális jótékonyság elméletét igyekszik tisztázni. Turgot társadalmi elméletéből kiindulva, szemlét tart Smith Ádám, Humboldt, Mill, Hobhouse és más angol szerzők nézetei fölött s eredményként megállapítja, hogy noha a szóbanforgó probléma elmélete még nem alakult ki egészen, a gyakorlatban a Turgot vallotta elv: „*L'utilité publique est la loi suprême*“ bizonyult helyesnek, mert csak ezzel ellensúlyozhatók a „holt kéz“ (Hobhouse) káros következményei. Ezen mozgalomnak részletes történeti tárgyalása után a szerző hiteles okmányok alapján ismerteti a legnagyobb amerikai alapítványokat s felhasználásuk módját. Íme néhány, időrendben: Peabody-alap 1867-ből: 3 millió dollár. Slater-alap 1882: 1 millió dollár. Carnegie Institution 1902: 10 millió dollár. Rockefeller-alap 1903—1907: 53 millió dollár. Carnegie-alap 1905—6: 16 $\frac{1}{4}$ millió dollár.

8. *University Summer Schools*, by J. C. Egbert (1922, 14 l.).

Az egyetemi nyári tanfolyamok egy negyedszázad óta az amerikai oktatásügynek jelentős szervei részévé fejlődtek. Így 1921-ben a Columbia-egyetem tanfolyamainak hallgatólétszáma 11.809 volt, Chicagóban 6458, Kaliforniában 6176. A szerző sorra foglalkozik ennek az intézménynek eredetével, osztályozásával, szervezésével, igazgatásával, pénzügyeivel, a tanerők kiszemelésével s a tanfolyamok mellett fennálló szórakoztató foglalkozásokkal. Egy utolsó fejezet jelentőségüket méltatja s így végződik: A nyári tanfolyamok a mai idők tartozéka, szervezésük s fennállásuk nem egy kezdeményezéssel s haladó eszmével gyarapította a főiskolai és egyetemi oktatás fejlődését.

A felsorolt írások összefoglalásából a következő eredményeket szűrhetjük le: 1. Az Egyesült-Államok kormánya tudatában van annak, hogy az oktatásügy ezidőszert válságba jutott és hogy sürgősen alkalmazkodnia kell a megváltozott viszonyokhoz. 2. Ennek érdekében nagyszabású és mélyreható intézkedésekre szánta magát: az oktatásügynek az egész nemzetre kiható döntő fontosságát a népnek minden rétegében igyekszik meggyökereztetni, a siker érdekében az egész nemzetet mozgósítani s a már eddig hozott tetemes áldozatokat jelentékenyen fokozni.